

Přístup veřejnosti k dokumentům 2016

Výroční zpráva Evropského
parlamentu

ÚVOD

Parlament, Rada a Komise uplatňují od 3. prosince 2001 nařízení (ES) č. 1049/2001 o přístupu veřejnosti k dokumentům Evropského parlamentu, Rady a Komise.

Podle čl. 17 odst. 1 tohoto nařízení: „Každý orgán jednou ročně zveřejní zprávu o předchozím roce, ve které uvede počet případů, ve kterých odepřel přístup k dokumentům, důvody těchto odepření a počet citlivých dokumentů nezaznamenaných do rejstříku“.

Podle čl. 116 odst. 6 jednacího řádu Parlamentu předsednictvo Parlamentu přijme výroční zprávu uvedenou v čl. 17 odst. 1 nařízení (ES) č. 1049/2001.

METODIKA

Výroční zpráva Evropského parlamentu za rok 2016 je připravena podle této metodiky:

- počty konzultovaných a požadovaných dokumentů se týkají pouze specifikovaných dokumentů.
- Do statistik požadovaných dokumentů nejsou zahrnuty žádosti o velmi vysoký nebo blíže neurčený počet dokumentů, které orgán nebyl schopen identifikovat.
- Počty žádostí o přístup k dokumentům zohledňují žádosti jak o určité dokumenty, tak o blíže neurčený počet dokumentů.
- Rozhodnutí o částečném přístupu se považují za kladné odpovědi.
- Potvrzující žádosti se mohou týkat počátečních rozhodnutí o odepření nebo o částečném přístupu.
- Rok potvrzující žádosti je určen na základě dne registrace příslušné počáteční žádosti.

OBSAH

<i>Shrnutí zprávy</i>	4
<i>KAPITOLA I Uplatňování nařízení (ES) č. 1049/2001 v roce 2016</i>	5
A) Obsah ve veřejného rejstříku dokumentů Parlamentu	5
B) Počet konzultovaných a požadovaných dokumentů	6
B.1) Dokumenty prohlížené přímo.....	6
B.2) Dokumenty požadované prostřednictvím on-line formuláře žádosti nebo e-mailem 7	7
C) Počet žádostí.....	8
D) Profily žadatelů	11
<i>KAPITOLA II Trendy a specifické otázky</i>	13
A) Financování evropských politických stran a nadací	13
B) Žádosti o přístup k dokumentům týkajícím se výdajů poslanců a jejich žádostí o příspěvky.....	15
C) Žádosti o blíže neurčený počet dokumentů	16
<i>KAPITOLA III Rozhodnutí evropské veřejné ochránkyně práv a judikatura</i>	19
1. Rozhodnutí veřejné ochránkyně práv uzavřít stížnost . 1189/2016/JN	19
2. Právní předpoklady	19
<i>Závěrečné poznámky</i>	20

Výroční zpráva Evropského parlamentu o přístupu veřejnosti k dokumentům – 2016 (článek 17 nařízení (ES) č. 1049/2001)

Shrnutí zprávy

Číselné údaje

- Počet odkazů na dokumenty ve veřejném rejstříku opět vzrostl. Ke dni 31. prosince 2016 obsahovala databáze rejstříku 647 903 odkazů oproti počtu 606 256 odkazů na konci loňského roku.
- V roce 2016 uživatelé webových stránek veřejného rejstříku Parlamentu nahlédli do 118 980 dokumentů přímo prostřednictvím rejstříku. Do více než jednoho milionu dokumentů bylo nahlédnuto prostřednictvím jiných platforem. V tomtéž období Parlament přijal prostřednictvím on-line formuláře nebo e-mailem 499 žádostí týkajících se 802 specifikovaných dokumentů, což představuje oproti roku 2015 nárůst o 7%.
- Z výše zmíněných 499 žádostí jich 136 zahrnovalo dříve nezpřístupněné dokumenty.
- Celková míra kladných odpovědí v roce 2016 přesáhla 95 %.
- Parlament odepřel přístup ve 23 případech, zejména u žádostí o dokumenty týkající se poslanců.

Trendy

- Celkový počet žádostí o velmi vysoký nebo blíže neurčený počet dokumentů (žádosti o „všechny dokumenty související s“ určitou problematikou, „všechny dokumenty obsahující informace o“ konkrétním tématu nebo dokumenty pokrývající určité časové období apod.) vzrostl v roce 2016 v porovnání s předchozím rokem o 31 %. Jde o významný nárůst, který však není tak dramatický jako mezi lety 2014 a 2015, kdy se počet žádostí ztrojnásobil.
- Co se týče trendů, rok 2016 zaznamenal zvláštní zájem žadatelů o dokumenty týkající se financování evropských politických stran, výdajů poslanců a jejich příspěvků, jakož i činnosti poslanců ze Spojeného království v době okolo referenda o členství Spojeného království v Evropské unii. Zájem veřejnosti o dokumenty týkající se počátečního vyjednávání dohod v souvislosti s legislativním postupem zůstal vysoký.
- Míra potvrzujících žádostí byla nadále poměrně nízká – během roku byly obdrženy tři potvrzující žádosti.

KAPITOLA I

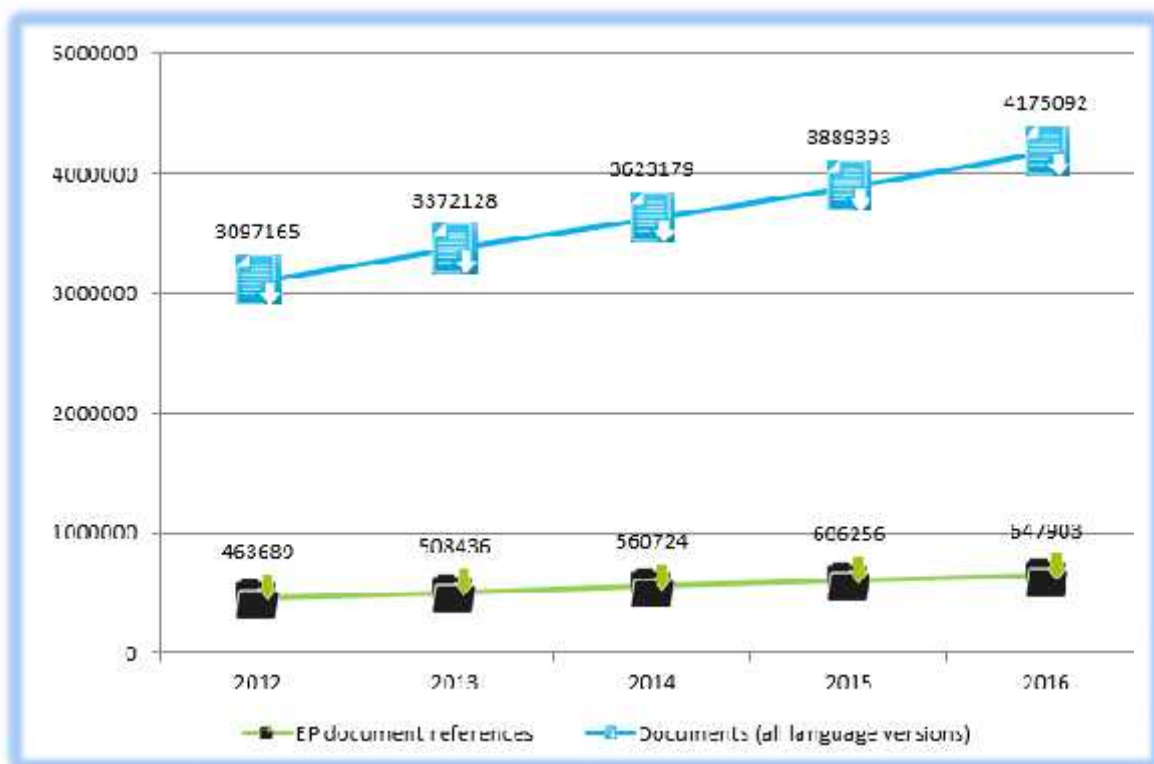
Uplatňování nařízení (ES) č. 1049/2001 v roce 2016

A) Obsah veřejného rejstříku dokumentů Parlamentu

Veřejný rejstřík dokumentů Parlamentu byl zřízen v roce 2002 s cílem dále zvýšit transparentnost a usnadnit veřejnosti přístup k dokumentům tohoto orgánu v souladu s nařízením (ES) č. 1049/2001. Rejstřík shromažďuje především odkazy na legislativní dokumenty. Přímo dostupné jsou však pokud možno i další kategorie dokumentů.

Počet odkazů na dokumenty každým rokem vzrůstá. Se zvýšením o 7 %, k němuž došlo předchozí rok, počet odkazů na dokumenty v databázi rejstříku ke dni 31. prosince 2016 dosáhl 647 903 (což se zohledněním různých jazykových znění představuje celkem 4 175 092 dokumentů). Ve veřejném rejstříku nebyl zaznamenán žádný citlivý dokument ve smyslu článku 9 nařízení (ES) č. 1049/2001.

(Obr. 1) Vývoj veřejného rejstříku dokumentů Parlamentu

B) Počty konzultovaných a požadovaných dokumentů¹

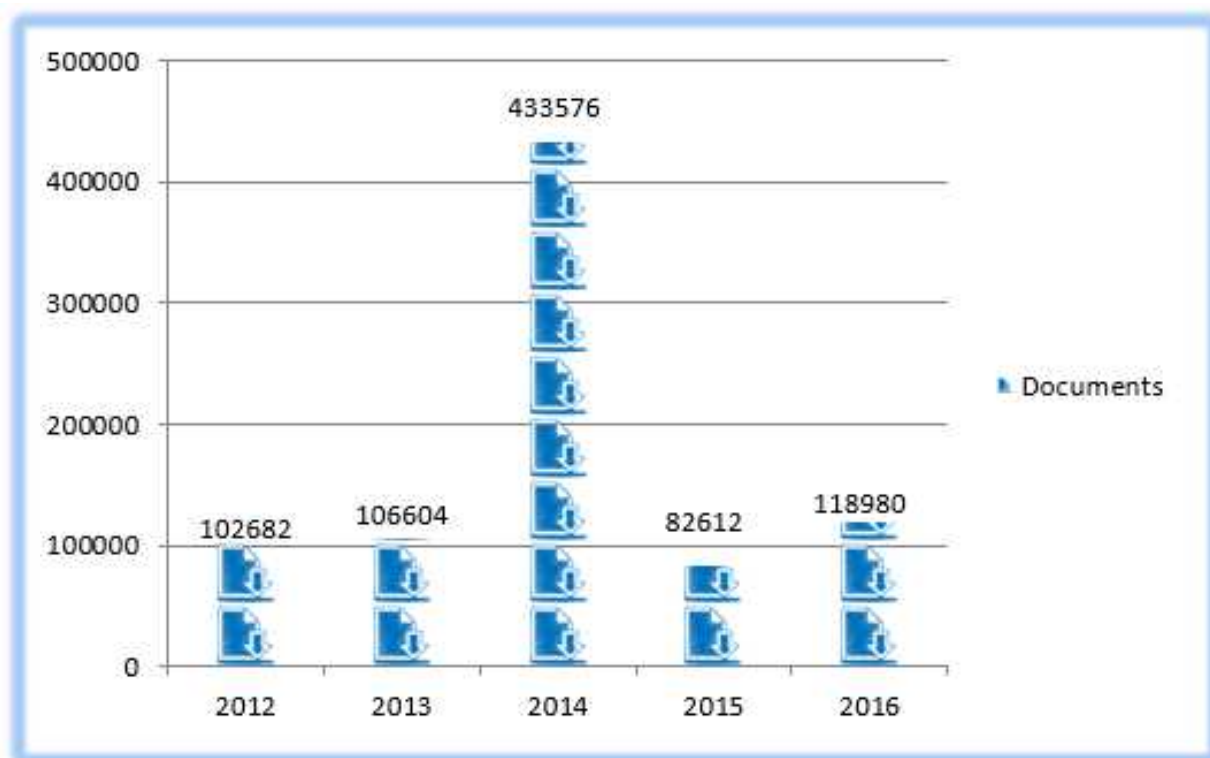
V souladu s článkem 12 nařízení (ES) č. 1049/2001, který stanoví, že orgány zpřístupní veřejnosti dokumenty přímo v co nejširším měřítku, je možné okolo 95 % dokumentů ve veřejném rejstříku dokumentů Parlamentu stáhnout přímo prostřednictvím webových stránek². Dokumenty, které nelze prohlížet přímo, je možné zpřístupnit na žádost podanou prostřednictvím on-line formuláře³ nebo e-mailem.

B.1) Dokumenty prohlížené přímo

Přímo na webových stránkách veřejného rejstříku Parlamentu žadatelé v roce 2016 nahlédli do 118 980 dokumentů. Toto číslo nezohledňuje nahlédnutí, k nimž došlo prostřednictvím jiných platforem spojených s databází rejstříku, včetně webových stránek parlamentních výborů a Think Tanku Evropského parlamentu.

Nejčastějšími typy dokumentů prohlížených na webových stránkách veřejného rejstříku byly (v sestupném pořadí): otázky k písemnému zodpovězení (22,4 %), odpovědi na otázky (20,9 %), přijaté texty (6,2 %), dokumenty obdržené od Evropské komise (2,4 %).

(Obr. 2) **Počet dokumentů prohlížených na webových stránkách veřejného rejstříku dokumentů**

¹ Tyto počty se týkají pouze specifikovaných dokumentů

² <http://www.europarl.europa.eu/RegistreWeb/search/simpleSearchHome.htm?language=CS>

³ <https://www.secure.europarl.europa.eu/RegistreWeb/requestdoc/secured/form.htm?language=CS>

B.2) Dokumenty požadované prostřednictvím on-line formuláře žádosti nebo e-mailem

V roce 2016 bylo od Parlamentu požadováno 802 specifikovaných dokumentů prostřednictvím on-line formuláře žádosti nebo e-mailem. To představuje zvýšení o 7 % v porovnání s počtem specifikovaných dokumentů požadovaných předchozí rok.

Stejně jako v předchozích letech toto číslo nezohledňuje žádosti o přístup k blíže neurčenému počtu dokumentů, jako jsou žádosti o přístup ke „všem dokumentům souvisejícím s“ určitou problematikou, „všem dokumentům obsahujícím informace o“ konkrétním tématu atd. Dokumenty dotčené těmito žádostmi nelze kvantifikovat pro statistické účely.

(Obr. 3) Počet specifikovaných dokumentů požadovaných prostřednictvím on-line formuláře žádosti nebo e-mailem

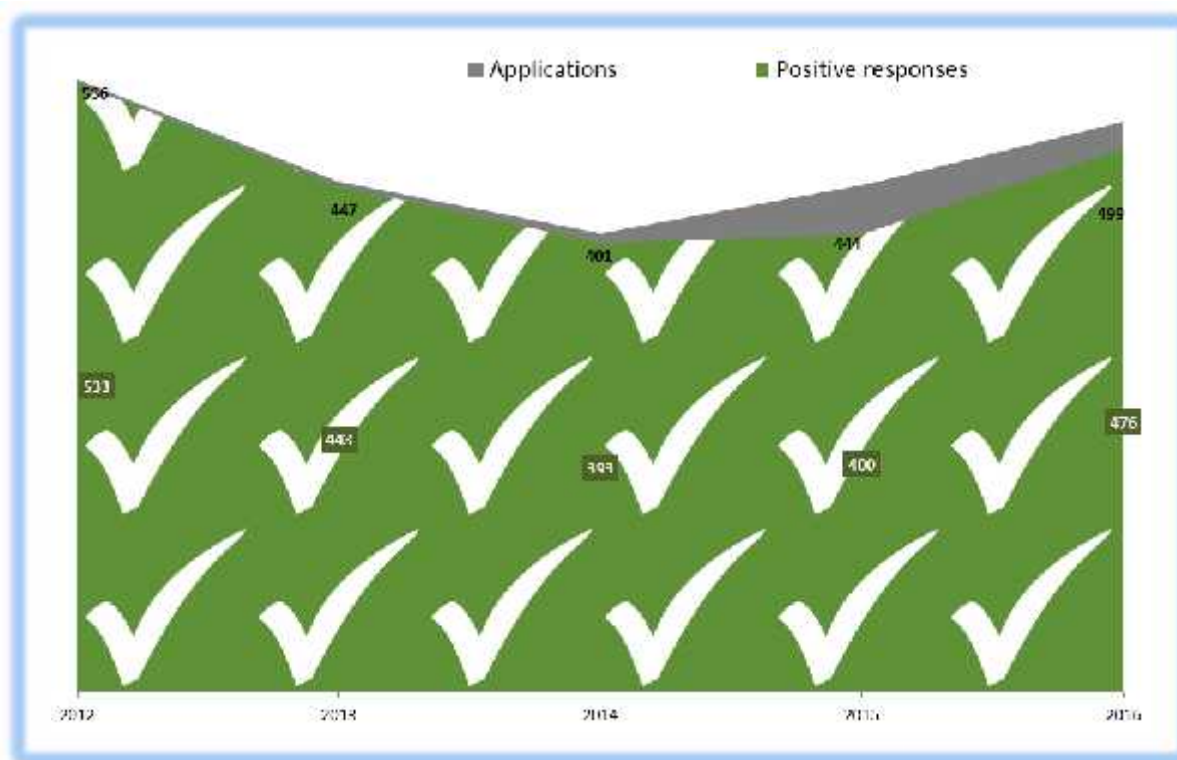
C) Počty žádostí

V roce 2016 Parlament obdržel 499 žádostí prostřednictvím on-line formuláře žádosti nebo e-mailem. 345 z nich se týkalo specifikovaných dokumentů, zatímco 147 se týkalo blíže neurčeného počtu dokumentů a sedm pak interinstitucionálních konzultací v rámci „memoranda o porozumění“⁴.

Za zmínku stojí, že celkový úhrn žádostí o blíže neurčený počet dokumentů se oproti roku 2015 zvýšil o 31 %. Téměř 30% všech žádostí podaných v roce 2016 usilovalo o to, zpřístupnit „všechny dokumenty související s“ určitou problematikou nebo „všechny dokumenty obsahující informace o“ konkrétním tématu.

Ze 499 žádostí, které Parlament obdržel v roce 2016, bylo vyhověno ve 476 případech, přičemž v osmi případech byl poskytnut částečný přístup k požadovaným dokumentům.

(Obr. 4) Počet žádostí a kladných odpovědí

Ze 499 žádostí obdržených v roce 2016 se jich 136 týkalo dříve nezpřístupněných dokumentů.

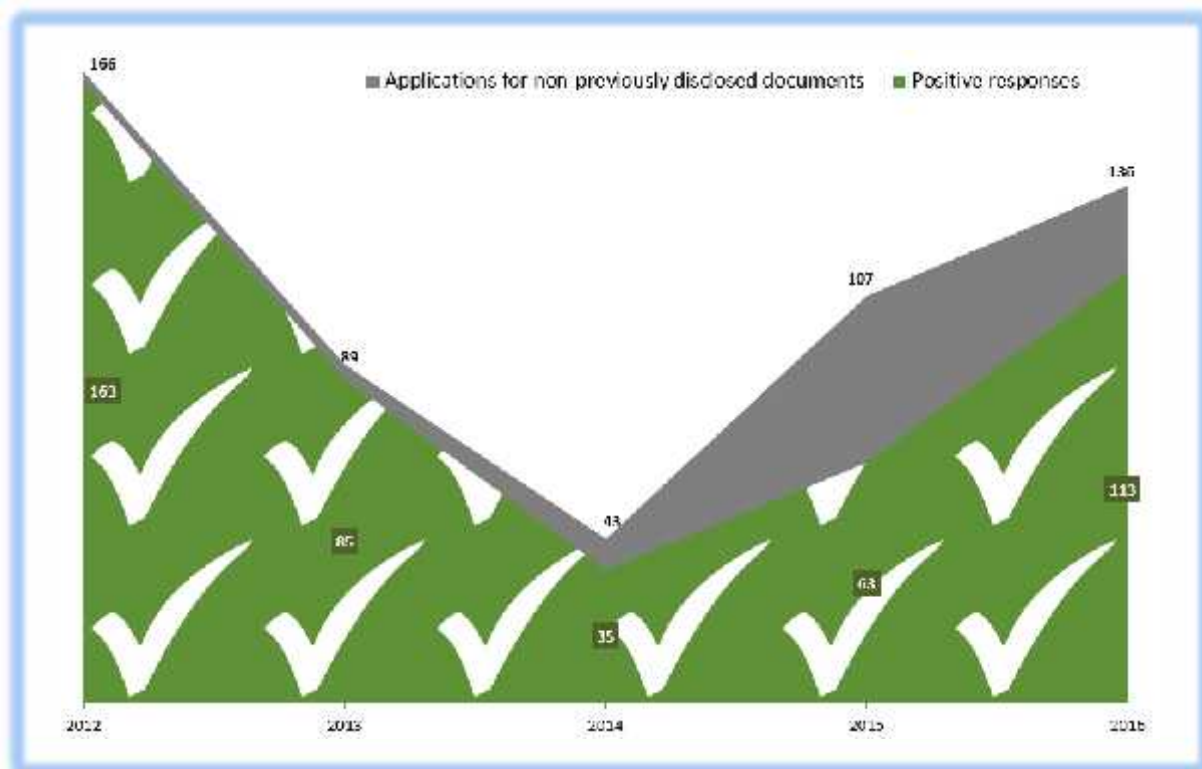
Většina žádostí o dříve nezpřístupněné dokumenty se týkala financování evropských politických stran a politických skupin v Parlamentu (20 %), dokumentů o poslancích (18 %),

⁴ Memorandum o porozumění bylo podepsáno 9. července 2002 Evropským parlamentem, Radou a Komisí a týká se uplatňování čl. 4 odst. 4 nařízení (ES) č. 1049/2001 o přístupu veřejnosti k dokumentům Evropského parlamentu, Rady a Komise.

politických orgánů (17 %), administrativy Parlamentu a veřejných zakázek (16 %), právních stanovisek (6 %) a dokumentů z třístranných jednání (5 %).

V roce 2016 Parlament schválil 113 ze 136 žádostí o dříve nezpřístupněné dokumenty.

(Obr. 5) **Počet žádostí o dříve nezpřístupněné dokumenty a kladných odpovědí**

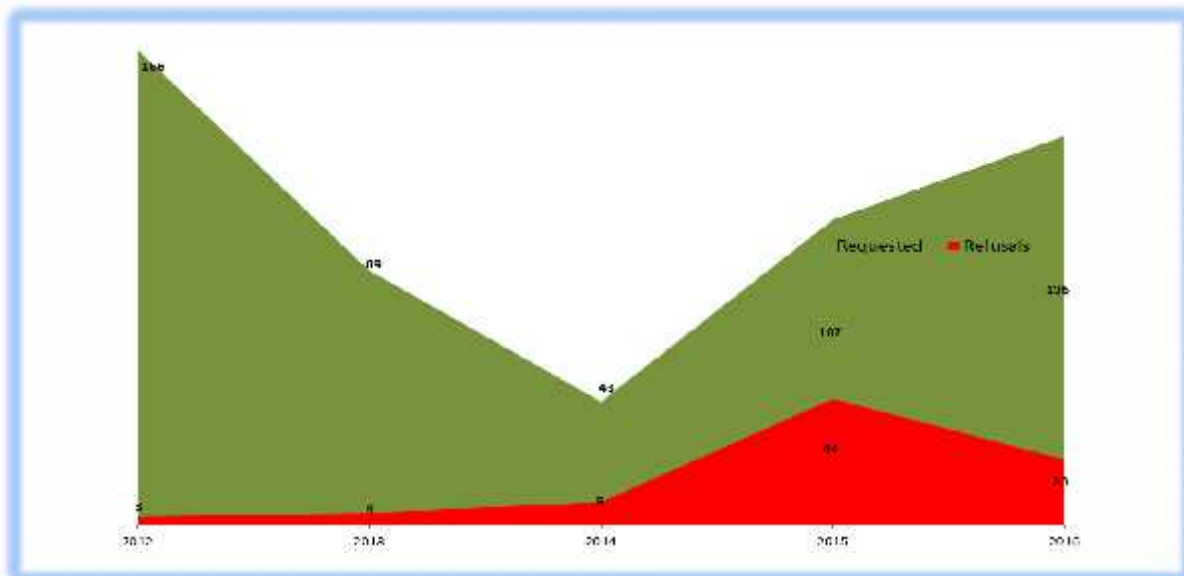
V roce 2016 Parlament odepřel přístup veřejnosti k dokumentům ve 23 případech prostřednictvím rozhodnutí příslušného orgánu.

Po odepření v počáteční fázi byly předloženy tři potvrzující žádosti⁵. Ve všech třech případech Parlament potvrdil svůj počáteční postoj.

Ze zmíněných 23 odepření přístupu jich 12 usilovalo o zpřístupnění dokumentů týkajících se poslanců; čtyři odepření se týkala financování politických stran a další pak projednávaných soudních případů o třístranných jednáních, zadávání veřejných zakázek (dva případy), bezpečnosti informačních technologií Parlamentu (dva případy), právního stanoviska právní služby a dokumentu Komise v držení Parlamentu.

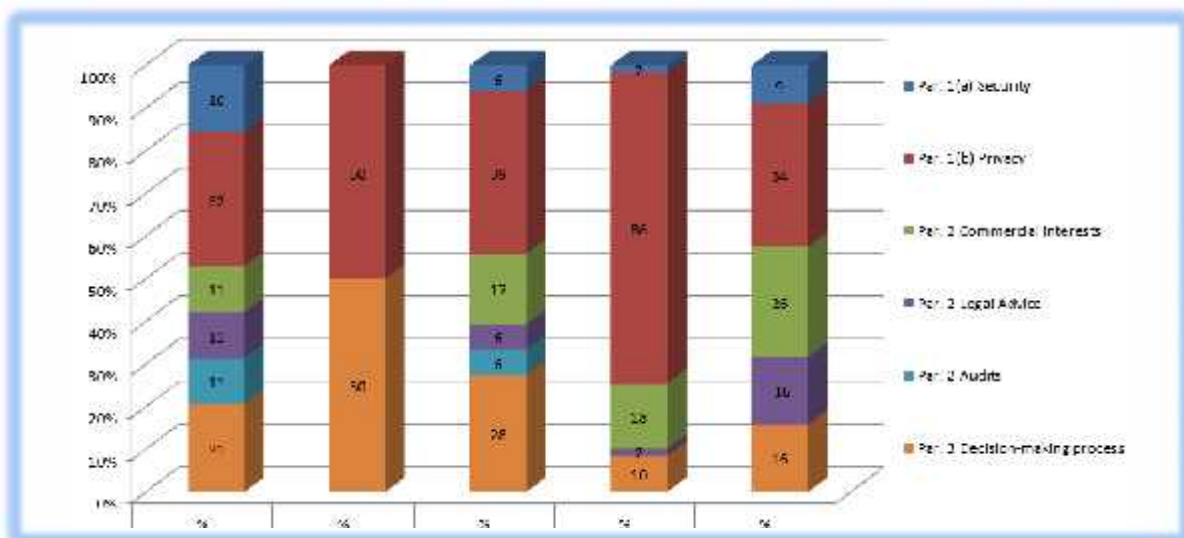
⁵ Potvrzující žádosti se mohou týkat celkového odepření nebo částečného přístupu (čl. 7 odst. 2 nařízení (ES) č. 1049/2001).

(Obr. 6) **Počet žádostí o dříve nezpřístupněné dokumenty a odepření**

Stejně jako v roce 2015 byla odepření v letošním roce založena v zásadě na potřebě chránit soukromí a osobnost jednotlivců (čl. 4 odst. 1 písm. b) nařízení (ES) č. 1049/2001), obchodní zájmy fyzické nebo právnické osoby (čl. 4 odst. 2 nařízení (ES) č. 1049/2001), rozhodovací proces orgánu (čl. 4 odst. 3 nařízení (ES) č. 1049/2001) a na ochraně právních stanovisek (čl. 4 odst. 2 nařízení (ES) č. 1049/2001).

(Obr. 7) **Míra využití výjimek podle článku 4 nařízení (ES) č. 1049/2001**

Závěrem lze shrnout, že míra kladných odpovědí Parlamentu byla v roce 2016 opět vysoká, celkově dosáhla zhruba 95 % a v případě dříve nezpřístupněných dokumentů činila 83 %.

D) Profily žadatelů⁶

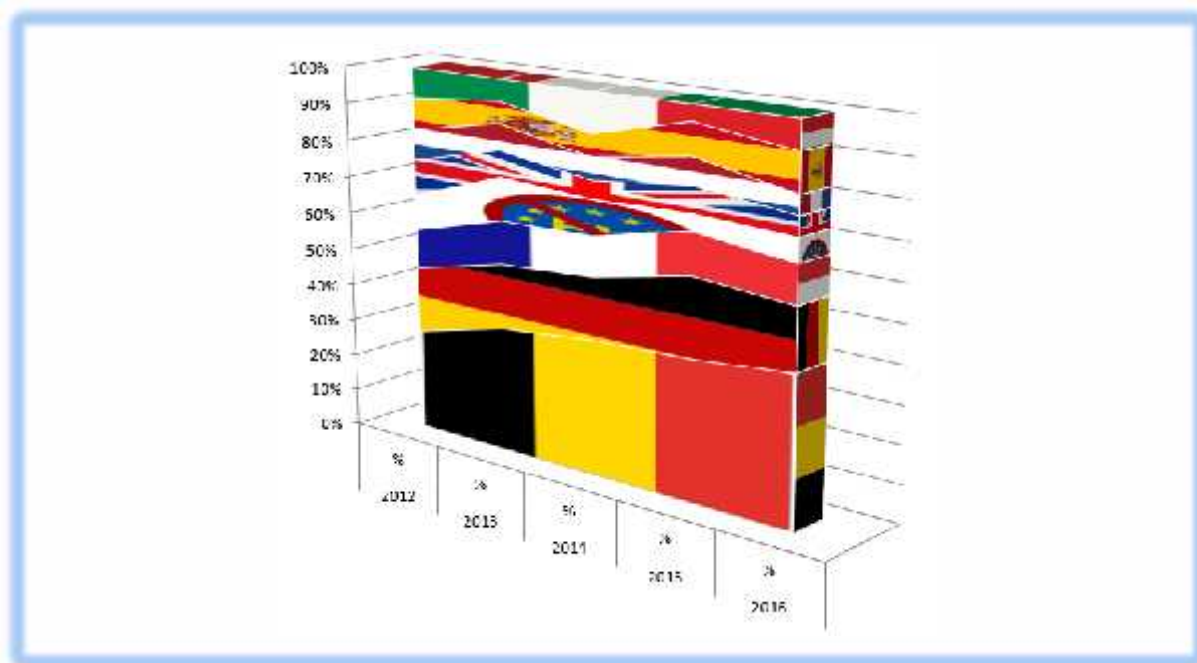
Mezi žadatelí byli nadále nejčastěji zastoupeni akademičtí a výzkumní pracovníci (50%) a dále zájemci z obchodního sektoru, environmentálních organizací a dalších zájmových skupin, kteří předložili dohromady zhruba 15% žádostí. V roce 2016 podali velký počet žádostí novináři (7%), kteří představují největší podíl žadatelů o dříve nezpřístupněné dokumenty, zatímco zastoupení právníků mezi žadatelí zůstalo stabilní, okolo 10%.

Pokud jde o zeměpisné rozložení žádostí mezi členské státy, byla jejich struktura v roce 2016 velmi podobná struktuře zaznamenané v předchozích letech. Přibližně 32 % žadatelů pocházelo z Belgie, následovaly (v sestupném pořadí) Německo (13 %), Francie (8 %), Španělsko (8 %) a Itálie (6 %). Ze třetích zemí pocházelo přibližně 5,3 % žádostí.

Podobně jako v předchozích letech zůstala v roce 2016 nejčastěji používaným jazykem žádostí angličtina (58 %), po které následovaly němčina (12 %), francouzština (11 %) a španělština (4 %).

(Obr. 8) **Profily žadatelů o přístup k dokumentům v roce 2016⁷**

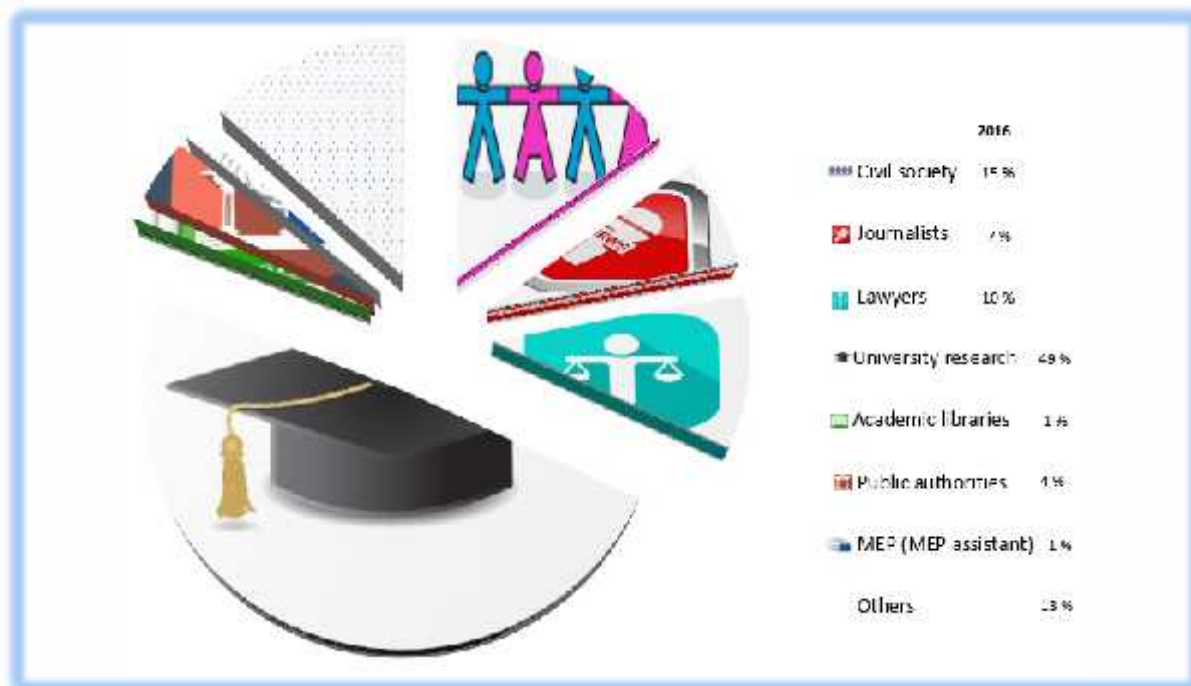
(Obr. 8a) **Národnost**

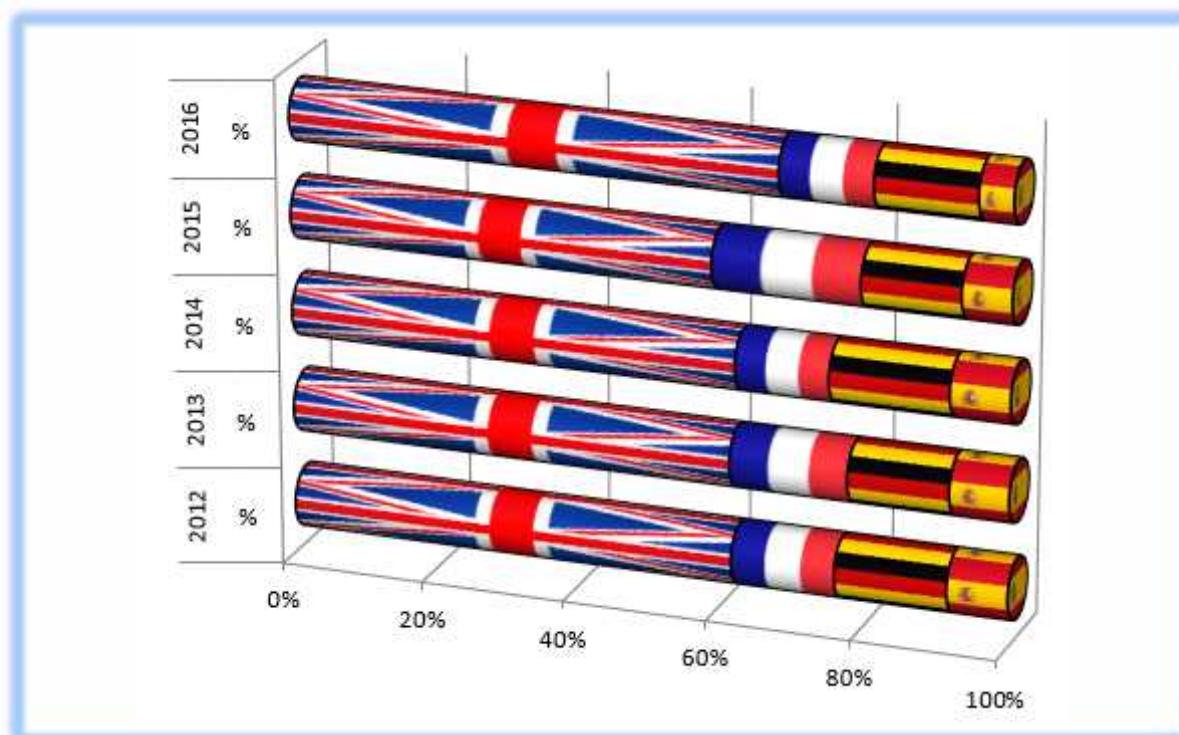
⁶ Údaje o profilech žadatelů jsou shromažďovány na základě informací, které uvedou v žádostech. Nicméně protože nařízení (ES) č. 1049/2001 nevyžaduje, aby žadatelé uváděli informace o své totožnosti, část z nich své zaměstnání neuvádí; děje se tak zejména v případě žádostí zaslaných emailem.

⁷ © k obrázkům v grafech: salem / Fotolia – kebox / Fotolia – Pekchar / Fotolia – DIDEM HIZAR / Fotolia – Claudio Divizia / Fotolia – ravenka / Fotolia – photolars / Fotolia – Becky Stares / Fotolia – Sylvie Bouchard / Fotolia – atScene / Fotolia – Seraphim Vector / Fotolia – valentint / Fotolia – quka / Fotolia – Gstudio Group / Fotolia – mostafa fawzy / Fotolia – BERLINSTOCK / Fotolia – Double-J Design – Evropská unie

(Obr. 8b) **Povolání**

(Obr. 8c) **Jazyk**

KAPITOLA II

Trendy a specifické otázky

Rok 2016 se vyznačoval obzvláště vysokým zájmem novinářů a občanů obecně o přístup k dokumentům Parlamentu týkajícím se financování evropských politických stran a nadací a výdajů poslanců a jejich žádostí o příspěvky. Tento rok také vyniká nebyvalou mírou žádostí o přístup k velmi vysokému nebo blíže neurčenému počtu dokumentů.

A) Financování evropských politických stran a nadací

Počet žádostí o dokumenty týkající se financování evropských politických stran a nadací během let vzrostl, neboť veřejnost si je stále více vědoma existence těchto organizací a přední úlohy Parlamentu při jejich řízení. Co se týče žádostí o dříve nezpřístupněné dokumenty, nejvyhledávanějším tématem v roce 2016 bylo financování politických stran a nadací s celkovým podílem 20 % žádostí. Na tomto trendu mělo v minulosti se vši pravděpodobností svůj podíl obvinění z nesprávného využití grantové podpory ze strany několika stran a nadací a poměrně nedávné přijetí nových právních předpisů v této záležitosti.

Dokumenty o financování politických stran a nadací jsou zejména ty, které jsou předkládány Parlamentu nebo vypracovávány Parlamentem v souladu s pravidly pro tuto otázku. Nařízení (ES) č. 2004/2003⁸ stanovilo právní rámec, podle něhož mohou organizace získat status evropské politické strany nebo nadace a může jim být přiděleno financování z rozpočtu Evropské unie. Toto nařízení se přestane uplatňovat s uzavřením finančního období 2016 a bude nahrazeno nařízením (EU, Euratom) č. 1141/2014⁹. Dále existuje zejména rozhodnutí předsednictva Evropského parlamentu ze dne 29. března 2004¹⁰, které stanoví postup, podle něž má Parlament řídit současné financování stran a nadací.

Projednání v této zprávě si zasluhují tři typy žádostí o přístup k dokumentům týkajícím se financování politických stran a nadací: žádosti o přístup k dokumentům zveřejněným na webové stránce Parlamentu věnované evropským politickým stranám a nadacím, žádosti o přístup ke grantovým žádostem podaným politickými stranami a nadacemi a žádosti o přístup ke sdělení adresovanému předsednictvu o financování politických stran.

Webová stránka Parlamentu věnovaná evropským politickým stranám a nadacím

Podle článku 9a nařízení (ES) č. 2004/2003 má Parlament povinnost zveřejnit výroční zprávu obsahující tabulku s částkami vyplacenými jednotlivým evropským stranám a nadacím, zprávu Evropského parlamentu o uplatňování tohoto nařízení a ustanovení týkající se jeho provádění. V souladu s tímto ustanovením se tyto dokumenty zveřejní na speciální webové

⁸ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2004/2003 o statutu a financování politických stran na evropské úrovni, Úř. věst. L 297, 15.11.2003, s. 1–4

⁹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) č. 1141/2014 ze dne 22. října 2014 o statusu a financování evropských politických stran a evropských politických nadací, Úř. věst. C 63, 4.3.2014, s. 1–34

¹⁰ Rozhodnutí předsednictva Evropského parlamentu ze dne 29. března 2004, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2004/2003 o statutu a financování politických stran na evropské úrovni, Úř. věst. C 63, 4.3.2014, s. 1–34

stránce¹¹. V zájmu zvýšení transparentnosti však Parlament rámeč právní povinnosti přesahuje a zveřejňuje zvláštní verzi závěrečných zpráv stran a nadací. Zveřejněná verze závěrečných zpráv obsahuje závěrečný finanční výkaz skutečně vynaložených způsobilých výdajů na základě struktury předběžného rozpočtu, souhrnný přehled příjmů a výdajů odpovídající účetnictví pro dané období způsobilosti, na které se vztahuje grantová dohoda, a zprávu o externím účetním auditu provedeném nezávislým auditorem stvrzujícím, že daný grant byl použit v souladu s příslušnými pravidly.

V roce 2016 nicméně značný počet žadatelů předložil žádost o veřejný přístup právě k těmto dokumentům, možná proto, že uvedené webové stránky neznají, nebo proto, že průzkum tématu, které je zajímavá, je časově náročný. V těchto případech Parlament ve své odpovědi obvykle žadatele odkázal na webovou stránku s uvedením hypertextových odkazů na požadované dokumenty.

Žádosti o přístup ke grantovým žádostem

Aby politické strany a nadace získaly během finančního období finanční prostředky na své fungování z rozpočtu Evropské unie, musí před začátkem daného finančního období požádat o grant. Ve své žádosti musí organizace prokázat, že splňují kritéria způsobilosti z nařízení (ES) č. 2004/2003 a také, a to je důležité, stanovit své plány pro nadcházející finanční období, včetně svých politických cílů a plánovaných aktivit.

Podrobnosti grantových žádostí a citlivost informací, které obsahují, jsou takové, že pokud je požadováno zveřejnění žádosti podle nařízení (ES) č. 1049/2001, Parlament většinou shledá, že ji nelze zveřejnit, aniž by byly ohroženy ústřední cíle a činnosti organizace. V důsledku toho musí být přístup ke grantovým žádostem odepřen, aby byly chráněny obchodní zájmy stran nebo nadací v souladu s čl. 4 odst. 2 první odrážkou nařízení (ES) č. 1049/2001.

Žádost o přístup ke sdělením generálního tajemníka předsednictvu

Přibližně na začátku každého finančního období příslušné služby Parlamentu posoudí grantové žádosti evropských politických stran a nadací. Toto posouzení je shrnuto ve sdělení generálního tajemníka o udělení grantu. Sdělení se poté předloží předsednictvu, které rozhodne o předběžné výši grantu pro každou ze stran a nadací, které jsou shledány jako způsobilé. Podobně po skončení finančního období strany a nadace předloží Parlamentu závěrečnou zprávu o použití předběžného grantu. Tyto zprávy se zase shrnou do sdělení, které se předloží předsednictvu, a poté se rozhodne o konečné výši grantu.

V roce 2016 Parlament obdržel mnoho žádostí o přístup k těmto sdělením, která se týkala buď finančního období 2016 nebo předchozích finančních období. Přístup veřejnosti ke sdělením byl udělen nebo odepřen v souladu s nařízením (ES) č. 1049/2001 případ od případu v závislosti na jejich obsahu, jak je stanoveno ustálenou judikaturou. Tato sdělení mohou obsahovat právní úvahy týkající se uplatňování pravidel o financování evropských politických stran a nadací. Kromě toho je jedním z úkolů generálního tajemníka být nápomocen předsednictvu při provádění jeho úkolů a poskytovat mu poradenství a úplné informace o pozadí rozhodnutí, jež má přijmout. Proto v případě, že Parlament zjistil, že zveřejnění sdělení předsednictvu by ohrozilo schopnost orgánu požadovat právní

¹¹ <http://www.europarl.europa.eu/contracts-and-grants/cs/20150201PVL00101/Politick%C3%A9-strany-a-nadace>

poradenství od jeho služeb nebo vážně ohrozilo rozhodovací proces daného orgánu, byl přístup k příslušnému sdělení odepřen.

B) Žádosti o přístup k dokumentům týkajícím se výdajů poslanců a jejich žádosti o příspěvky

V roce 2016 pokračoval vzestupný trend žádostí o přístup k dokumentům týkajícím se poslanců. Přibližně 18 % všech žádostí o dříve nezpřístupněné dokumenty náleželo k této kategorii. Většina těchto žádostí se zaměřovala na výdaje poslanců a jejich žádosti o příspěvky. Cílem žadatelů, kteří mají zájem o přístup k těmto dokumentům, je většinou zajistit veřejnou kontrolu nad vynakládáním veřejných finančních prostředků, upozornit na případné finanční nesrovnalosti a přispět k veřejné debatě o fungování Parlamentu. Další žádosti se týkají dokumentů souvisejících s činností poslanců v rámci jejich politické funkce.

Postup Parlamentu

Při vyřizování žádostí o přístup k dokumentům týkajícím se poslanců Parlament často uplatňuje čl. 116 odst. 2 svého jednacího řádu a čl. 4 odst. 1 písm. b) nařízení (ES) č. 1049/2001 o ochraně soukromí. Přihlíží se také k pokynům předsednictva ze dne 20. února 2008 vypracovaným na základě osvědčených postupů dodržovaných ve vnitrostátních parlamentech.

Nařízení (ES) č. 1049/2001 o přístupu k dokumentům se uplatňuje především na dokumenty v držení tří hlavních orgánů Evropské unie: Komise, Rady a Evropského parlamentu. Parlament se domnívá, že v zásadě jsou jeho zvolení poslanci přirozeně odděleni od samotného orgánu.

V souladu s touto zásadou čl. 116 odst. 2 jednacího řádu Parlamentu stanoví, že pro účely přístupu k dokumentům jsou dokumenty vypracované jednotlivými poslanci Parlamentu považovány za dokumenty Parlamentu pouze tehdy, pokud jsou předloženy podle jednacího řádu. To znamená, že osobní dokumenty poslanců včetně jejich emailové komunikace, programu, dopisů, které napsali nebo obdrželi, a interních sdělení nebudou považovány za „dokumenty Parlamentu“ a že Parlament k nim tedy nemůže udělit přístup, pokud jsou požadovány, neboť nejsou v držení orgánu a spadají mimo oblast působnosti nařízení (ES) č. 1049/2001.

Nicméně u velké části požadovaných dokumentů týkajících se poslanců Parlamentu jde skutečně o dokumenty Parlamentu, ať už proto, že byly tomuto orgánu předloženy, nebo je vydal. V těchto případech Parlament při posuzování toho, zda dokument zveřejnit, věnuje zvláštní pozornost soukromí a osobnosti poslanců. Většina dokumentů, které byly předmětem žádostí týkajících se výdajů poslanců a jejich žádostí o příspěvky, skutečně obsahuje informace soukromé a citlivé povahy. Pokud žadatel neprokáže, že je nezbytné, aby mu byly osobní údaje postoupeny v souladu s článkem 8 nařízení (ES) č. 45/2001¹², Parlament obvykle přístup k daným dokumentům odepře na základě nutnosti chránit soukromí a osobnost jednotlivců, jak je stanoveno v čl. 4 odst. 1 písm. b) nařízení (ES) č. 1049/2001.

¹² Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 45/2001 ze dne 18. prosince 2000 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů orgány a institucemi Společenství a o volném pohybu těchto údajů, Úř. věst. L 8, 12.1.2001, s. 1–22.

V roce 2016 Parlament odpověděl na všechny žádosti o přístup k žádostem poslanců o příspěvky na základě jednoho z výše uvedených ustanovení nebo obou z nich.

Přístup Parlamentu k přístupu k dokumentům podporují pokyny přijaté předsednictvem dne 20. února 2008 na základě osvědčených postupů dodržovaných ve vnitrostátních parlamentech. V souladu s těmito pokyny se nezveřejňují podrobné rozpisové částky, které byly skutečně vyplaceny jednotlivým poslancům, ačkoli poslanci mají možnost zveřejnit informace, které chtějí sdílet s veřejností.

Referendum o členství Spojeného království v Evropské unii

S blížícím se referendem o členství Spojeného království v Evropské unii parlament obdržel několik žádostí o přístup k výdajům britských poslanců a konkrétně členů strany UKIP a jejich žádostem o příspěvky. Parlament se žádostmi zabýval stejným způsobem jako obdobnými žádostmi, které s referendem nesouvisí.

C) Žádosti o blíže neurčený počet dokumentů

Jak již bylo zmíněno ve zprávě za rok 2015, v posledních letech byl pozorován rostoucí trend žádostí o přístup k vysokému nebo blíže neurčenému počtu dokumentů, jako jsou žádosti o „všechny dokumenty související s“ určitou problematikou, „všechny dokumenty obsahující informace o“ konkrétním tématu. V roce 2015 počet žádostí o blíže neurčený počet dokumentů prudce vzrostl: bylo jich třikrát více než v roce 2014 a během celého roku představovaly 25 % všech žádostí o dokumenty. V roce 2016 se celkový počet těchto žádostí oproti roku 2015 zvýšil o dalších 31 %.

Tyto žádosti bývají často podávány prostřednictvím veřejných portálů, jako jsou webová stránka *AsktheEU.org*, které poskytují automatický systém generování e-mailových adres *ad hoc*, jenž slouží k podávání žádostí orgánům EU o přístup k dokumentům, aniž by uživatelé museli poskytovat jakékoliv informace o své existenci nebo totožnosti¹³.

Na rozdíl od právních předpisů některých členských států neobsahuje nařízení (ES) č. 1049/2001 žádné ustanovení o nekalých, nepatřičných nebo zjevně nerozumných žádostech. Nevyžaduje, aby žadatelé uváděli informace o své totožnosti ani důvody svých žádostí. V některých případech však chybějící vysvětlení, jež by Parlamentu mohlo pomoci požadované dokumenty identifikovat, nebo absence identity žadatele, mohou řádné vyřízení žádosti komplikovat.

Například žádosti o „všechny dokumenty související s“ určitou problematikou mohou vést k přílišné administrativní zátěži, která není slučitelná se zásadou řádné správy. Jejich vyřizování často vyžaduje důkladný průzkum za účelem stanovení všech dokumentů, které by mohly být náležité, a spolupráci několika parlamentních odborů přesahující rámec jejich běžného fungování. Kromě toho je často obtížné, ne-li nemožné, aby Parlament s jistotou určil, které dokumenty skutečně „souvisejí“ s dotčenou problematikou ve smyslu žádosti o přístup k dokumentům.

¹³ http://www.asktheeu.org/en/body/european_parliament

Stejně tak absence požadavku, aby žadatelé prokázali svou totožnost, je příležitostí ke zneužívání nebo zneužívání žádostí o přístup k dokumentům, například pomocí smyšlených nebo opakovaných žádostí odeslaných z tzv. shellových emailových adres. V jednom konkrétním případě bylo odhaleno, že jedna osoba používala na stránce *AsktheEU.org* dva různé uživatelské účty a publikovala komentáře, které byly považovány za komentáře porušující pokyny pro to, co je vhodné uvádět v žádostech. Neexistují žádná předepsaná ustanovení pro to, jak v takovéto situaci postupovat, a Parlament se proto snaží nalézt řešení, které by ochránilo právo na přístup k dokumentům a současně ukončilo zneužívání.

Z těchto důvodů a za účelem ochrany řádné správy Parlament v roce 2016 konsolidoval svůj postup tím, že po žadatelích požadoval poštovní adresu, aby jim mohl řádně oznámit zamítnutí přístupu k dokumentům doporučeným dopisem s potvrzením o převzetí, čímž je zajištěna právní jistota.

V případě nepřesných žádostí nebo žádostí souvisejících s velmi dlouhým dokumentem nebo s velkým počtem dokumentů, má Parlament pouze tyto možnosti: 1) vyzvat žadatele, aby žádost vyjasnil (čl. 6 odst. 2 nařízení (ES) č. 1049/2001), 2) možnost neformálně se s žadatelem poradit s cílem nalézt přijatelné řešení (čl. 6 odst. 3 nařízení (ES) č. 1049/2001) a 3) ve výjimečných případech může orgán také prodloužit původní zákonem stanovenou lhůtu pro odpověď o dalších 15 pracovních dnů. Ne vždy se však tyto možnosti ukazují být přiměřené.

1) Vyjasnění podle čl. 6 odst. 2

V případě žádostí zmiňujících „všechny dokumenty“ související s určitou problematikou nebo jiným způsobem nejasné žádosti se žadateli poskytnou obecné informace o daném tématu, odkazy na stažení konkrétních dokumentů a poté je žadatel vyzván, aby svou žádost upřesnil, tak aby ji Parlament mohl zpracovat.

2) „Zúžení“ rozsahu žádosti podle čl. 6 odst. 3

V případě žádosti o přístup k vysokému počtu určených dokumentů je žadatel vyzván, aby žádost zúžil na menší počet dokumentů, tak aby je Parlament mohl posoudit a odpovědět v předepsané lhůtě, přičemž žadatel má možnost podat v budoucnosti další žádosti.

Pokud žadatel s tímto postupem nesouhlasí, Parlament se může rozhodnout odepřít přístup k dokumentům na základě nadměrné administrativní zátěže. Soudní dvůr tuto možnost opětovně potvrdil ve dvou případech, ve kterých by objem dokumentů nebo pasáží, které měly být cenzurovány, vedl ke vzniku nepřiměřeného množství administrativní práce. V těchto dvou konkrétních případech bylo rozhodnuto, že zásada proporcionality umožňuje orgánům vyvažovat zájem týkající se přístupu veřejnosti k dokumentům s pracovní zátěží, kterou by způsobila žádost, a orgány mohly ochránit zájmy řádné správy (viz věci *Hautala a Strack*)¹⁴.

3) Jak stanoví čl. 7 odst. 3 nařízení (ES) č. 1049/2001, ve výjimečných případech může orgán také prodloužit původní zákonem stanovenou lhůtu pro odpověď o dalších 15 pracovních dnů.

¹⁴ Věc T-14/98, *Hautala v. Rada*, bod 86; věc C-127/13 P, *Strack v. Komise*, EU:C:2014:2250, bod 27.

Parlament tuto možnost někdy využívá, pokud zpracovává žádosti, které jsou obzvláště obtížné, jako jsou žádosti týkající se vysokého počtu dokumentů nebo velmi rozsáhlých dokumentů, které vyžadují zapojení a koordinaci většího počtu služeb Parlamentu, než je obvyklé. Toto prodloužení se ukázalo být užitečné, nebo dokonce nezbytné, aby mohl Parlament posoudit všechny dokumenty a odpovědět žadateli z věcného i právního hlediska a současně se řídit svými interními postupy a zvládat své obvyklé pracovní vytížení.

KAPITOLA III

Rozhodnutí evropské veřejné ochránkyně práv a judikatura

1. Rozhodnutí veřejné ochránkyně práv uzavřít stížnost č. 1189/2016/JN

Veřejné ochránkyni práv byla v roce 2016 podána v souvislosti s vyřizováním žádostí o přístup k dokumentům ze strany Parlamentu pouze jedna stížnost. Na počátku roku žadatel kontaktoval Evropský parlament prostřednictvím stránek *AsktheEU.org* a požádal o přístup k dokumentům týkajících se delegace politické skupiny. Parlament ve své odpovědi informoval žadatele o tom, že dokumenty politické skupiny nemá v držení. Po žádosti o přezkum bylo zasláno oficiální rozhodnutí doporučenou zásilkou. Stěžovatel poté požádal Parlament, aby rozhodnutí zveřejnil na stránkách *AsktheEU.org*. Zveřejňování dokumentů na externích webových stránkách však spadá mimo kompetenci Parlamentu. Jelikož na svou stížnost nedostal odpověď, obrátil se na veřejnou ochránkyni práv (stížnost 1189/2016/JN). Úřad veřejné ochránkyně práv se obrátil na příslušnou službu Evropského parlamentu. Služba poté náležitě informovala stěžovatele. Veřejná ochránkyně práv případ uzavřela.

2. Právní přezkum

V souvislosti s rozhodnutími Parlamentu o přístupu k dokumentům nebyla podána žádná nová žaloba u Soudního dvora. V době vypracovávání této zprávy však existovaly tři dosud neprojednané věci. Rozsudky se očekávají v letech 2017 nebo 2018.

1) *Věc T-136/15 – Evropäiki Dynamiki v. Parlament (zadávání veřejných zakázek)*: Tato žaloba byla k Tribunálu podána v březnu 2015 poskytovatelem služeb ohledně rámcové smlouvy pro služby v oblasti IT ITS08 (Poskytování externích služeb v souvislosti s IT), v návaznosti na rozhodnutí Parlamentu ze dne 13. února 2015, kterým Parlament odepřel přístup veřejnosti ke všem žádostem týkajícím se cenových nabídek, včetně jejich technických příloh, vydaných Evropským parlamentem pro všechny části zakázky v rámcové smlouvě. Zamítnutí Parlamentu vycházelo z potřeby chránit veřejnou bezpečnost, soukromí a osobnost jednotlivců, obchodní zájmy třetích osob a rozhodovací proces. Slyšení se uskutečnilo v lednu 2017.

2) *Věc T-540/15 – De Capitani v. Parlament (dokumenty ze třístranných rozhovorů)*: Tato žaloba byla k Tribunálu podána v září 2015 v návaznosti na rozhodnutí Parlamentu z 8. července 2015 poskytnout veřejnosti pouze částečný přístup ke dvěma vícesloupcovým dokumentům vztahujícím se k probíhajícím interinstitucionálním jednáním o legislativním návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady o Agentuře Evropské unie pro spolupráci a vzdělávání a výcvik v oblasti prosazování práva (Europol). Písemný postup je uzavřen a dosud neproběhlo žádné slyšení.

3) *Věci T-639/15 až T-666/15 – novináři v. Parlament (příspěvky pro poslance a jejich výdaje)*: V listopadu 2015 bylo k Tribunálu podáno 29 žalob v návaznosti na rozhodnutí Parlamentu odepřít veřejnosti přístup k veškeré dokumentaci týkající se výdajů poslanců a příspěvků pro ně z důvodu ochrany soukromí a osobnosti jednotlivců. Písemný postup je uzavřen a dosud neproběhlo žádné slyšení.

Závěrečné poznámky

V roce 2016 Parlament usiloval o další zvýšení přístupu veřejnosti k jeho dokumentům, přičemž současně vyvažoval tento cíl s povinností orgánu chránit konkrétní zájmy, jako je soukromí a osobnost jednotlivců nebo schopnost orgánu přijímat rozhodnutí. Jelikož viditelnost a dostupnost legislativních dokumentů se během několika posledních let zlepšila, zejména díky rozšíření rozsahu působnosti veřejného rejstříku dokumentů Parlamentu, rok 2016 potvrdil trend žadatelů zaměřujících se spíše na přístup k administrativním dokumentům než k dokumentům legislativním. Tento trend Parlament často zavádí do neprozkoumaných vod. Pokaždé, když žadatel požaduje přístup ke kategoriím dokumentů dříve nepřístupných veřejnosti, objevují se nové problémy a právní otázky.

Údaje Parlamentu však během posledních několika let, a zejména v roce 2016 ukazují výjimečně nízkou míru potvrzujících žádostí. To naznačuje, že žadatelé o přístup k dokumentům jsou obecně spokojeni s odpověďmi Parlamentu na své žádosti, dokonce i v případech, že je přístup k dokumentu odepřen na základě jedné z výjimek týkajících se práva na přístup, které stanoví nařízení (ES) č. 1049/2001. Posouzení ustanovení přijatých za účelem přístupu veřejnosti k dokumentům Parlamentu ukazuje, že Parlament dosahoval i v roce 2016 cílů týkajících se transparentnosti stanovených ve Smlouvách.